



HYVÄT TOIMINTAMALLIT TYÖPAIKALLA

TYÖSUOJELUPÄÄLLIKKÖ, VELI SOVA, 14.11.2016

TYÖSUOJELUVALTUUTETTU, MARI HOLM,

HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPIIRI, HUS/HYKS

SISÄLTÖ

- Helsingin – ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, HUS
- HYKS- sairaalakiinteistöjä
- Työsuojelupäällikön tehtävät
- Työsuojeluvaltuutetun tehtävät
- Sisäympäristöongelman ratkaisun hyvät käytännöt
- Työpaikalla sisäympäristöongelmat
- Tapausselostus- Lastenlinna-Fysioterapian yksikkö
- Yhteenveto

Jo Florence Nightingale kantoa aikanaan huolta sairaaloiden sisäympäristöstä. Silloisen näkemyksen mukaan sairauksia levitti myrkyllinen ilma, ”miasma”. Miasman aiheuttamia ongelmia hoidettiin mm. mitoittamalla potilaille enemmän tilaa sairaalasaleihin ja huolehtimalla ilmanvaihdesta.

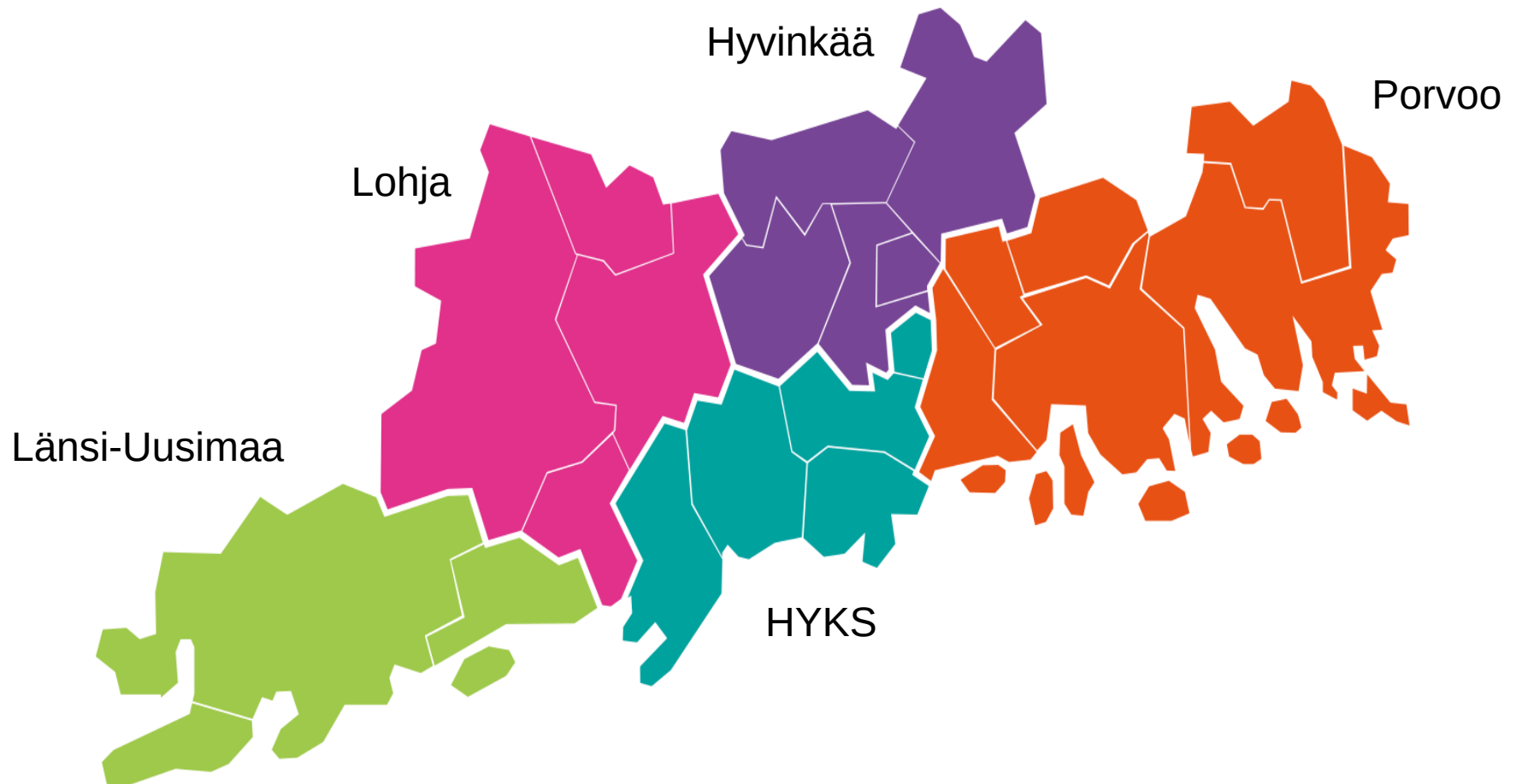
HUS KUNTAYHTYMÄ

Lasten ja Nuorten sairaudet

Lastenlinna

Lastenklินิกка

KUNTAYHTYMÄ MUODOSTUU VIIDESTÄ SAIRAANHOITOALUEESTA



HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPIIRI

- Toimintaa 29 eri sairaalassa
- Suomen toiseksi suurin työnantaja
 - 22425 työntekijää
- Henkilöstöryhmittäin
 - 56.2 % hoitohenkilökuntaa
 - 13.3 % lääkäreitä
 - 22.8 % muu henkilökunta
 - 7.6 % erityistyöntekijät

JATKUU

- Henkilökunnan keski-ikä, HUS
 - 43.7 vuotta
 - 84.3 % naisia
 - 15.7 % miehiä
- HYKS
 - henkilökuntaa noin 13 000

HYKS SAIRAALAKIINTEISTÖJÄ

HUS:N SAIRAALAKIINTEISTÖJÄ ERI AIKAKAUSILTA

- Kirurginen sairaala,
- 1888, toiminnassa oleva
- Lasten ja Nuorten sairauksien sairaalakiinteistöjä valmistunut 1940-luvun lopulla (Lastenlinna, Lastenkliniikka)
 - kaikissa kiinteistöissä esiintynyt sisäympäristöongelmia
 - rakentamisen ongelmia, tieto / taito sen hetkiselällä tasolla
- Uusin Lastensairaala valmistumassa 2018/2019
 - uusinta teknologiaa ja osaamista
- Yhteensä 29 sairaalarakennusta+ erilliset poliklinikat ja toimistotilat

LASTENKLINIKKA

- Valmistui vuonna 7/1946
- Poliklinikan lisärakennus 1986
- Anestesia-, leikkaus- ja teho-osastot sekä magneetin uudisrakennus valmistui 2010



LASTENLINNA



- Rakennus valmistui 10/1948
- Alkuvaiheessa torni osa oli asuntolana
- Lisärakennus valmistui 1959
- Vuonna 1968 sairaalasta tuli kuntaliiton omistama sairaala
- 1997 sairaala siirtyi HYKS:n

LASTENLINNA JA LASTENKLINIKKA

- Molemmat kiinteistöt rakennettu 1940-luvun lopulla
- Rakentamisen periaatteet 1940- luvun rakennuksissa on rakennusaikakaudelle tyypillisiä rakenteita, joita pidetään nykytietämyksen perusteella riskirakenteina.
- 1980-luvulla valmistuneiden rakennusten merkittävimmät ongelmat ovat sisäpiharakenteisiin liittyvä kosteusrasitus ja havaitut kattovesien sekä viemäriveruotojen aiheuttamat kosteusvauriot.(Lastenklินิกка)

TYÖSUOJELUPÄÄLLIKÖN ROOLI

TYÖSUOJELUPÄÄLLIKÖN TEHTÄVÄT

- **Opastaa** esimiehiä toimimaan sisäympäristöongelmien ratkaisuprosessin mukaisesti.
- Edistää osapuolten välistä **tiedonkulkua** ja sujuvaa **yhteistyötä**, on aloitteellinen ja voi käynnistää ja tukea ongelmien ratkaisuja.
- Säilyttää suunnatun (sisäympäristöasiat) työpaikkakäynnin raportin työsuojelun kuluvan toimintakauden ja sitä seuraavan nelivuotiskauden ajan (yhteensä noin 7 vuotta)

TYÖSUOJELUPÄÄLLIKÖN TEHTÄVÄT

- **Saa tiedoksi** tutkimustulokset, raportit ja työterveyshuollon laatiman terveydellisen merkityksen arvion ja seuraa ongelmien ratkaisun etenemistä.
- **Osallistuu** henkilökunnalle järjestettyihin infotilaisuuksiin sekä työyksikkökohtaisiin sisäympäristöryhmiin.
- Kiinteistökohtaisiin sisäympäristöryhmiin **osallistuu** yksi työsuojelupäällikkö, joka informoi muiden alueiden päälliköitä ongelmien ratkaisun etenemisestä.

TYÖSUOJELUPÄÄLLIKÖN TEHTÄVÄT

- **Informoi** sisäympäristöongelmien tilanteen työsuojeluryhmälle ja yhteistyöryhmälle.
- Työsuojeluorganisaation tehtävä on **valvoa** työtilojen terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä **edistää** tiedonkulkua työsuojeluasioissa.
- Työsuojelupäällikölle ei voi ulkoistaa esimieskunnan vastuita, koska hänellä ei ole toimivaltaa, hänen roolinsa on olla **neuvonantaja**.

TYÖSUOJELUVALTUUTETUN ROOLI

TYÖSUOJELUVALTUUTETTU/ SISÄYMPÄRISTÖASIAT

- Työpaikkakäynnit (dokumentointi)
- Oikeus saada tutkimusraportit ja tth:n suositukset
- Sisäympäristökokoukset
- Neuvonta ja ohjanta
- Tykyneuvottelut työntekijän pyynnöstä
- Työmaakäynnit/tarkastukset
- Töiden keskeyttäminen
- Yleismiesjantunen ja asioiden ”eteenpäinpotkija ja kyselijä”

SISÄYMPÄRISTÖONGELMAN HYVÄT KÄYTÄNNÖT

HYVÄT KÄYTÄNNÖT

- Moniammatillisen yhteistyön rakenteiden luominen
- Tilojen käyttäjien osallistava ote
- Ongelmatilanteiden kokonaisvaltainen ja maltillinen tarkastelu
- Tavoitteellinen ja prosessimainen työskentely, sovittu aikataulutus
- Vuorovaikutteinen ja säännöllinen viestintä

TYÖPAIKALLA SISÄYMPÄRISTÖONGELMA

ERI TOIMIJOIDEN ROOLIT

- HUS-tilakeskus on kiinteistöjen omistaja
 - kiinteistöpäälliköt
 - sisäympäristöasiantuntijat
- HUS-Kiinteistöt Oy on kiinteistöhuolto
 - tekniset isännöitsijät
 - huoltopäälliköt
 - kiinteistönhoitajat
 - sisäilma-asiantuntijat

HUS – TOIMINTAOHJE SISÄYMPÄRISTÖ TILANTEISSA

1. *Havaintsija / esimies* tekee vikailmoituksen Kiinteistöjen vikailmoitukset 24h

- (Hus intranet/HelpDeskit/kiinteistöjen vikailmoitukset)

2. *Kiinteistöhoitaja* tarkistaa tilanteen

- jos ongelma *ratkeaa* käynnin aikana
 - asia hoidettu, ilmoitus yksikön esimiehelle,
- jos ongelmaa *ei* ole ratkaistavissa
 - kiinteistöhoitaja käynnistää korjaukset

HUS-TOIMINTAOHJE JATKUU

- jos ongelma *ei ole* ratkaistavissa
- ilmoitus *tekniselle isännöitsijälle*,
- tekee tarkastuskäynnin,
 - tarkastuslomake, yksikön esimiehelle
 - jos löytyy korjattavaa, se korjataan ja ilmoitus yksikön esimiehelle
 - jos teknisessä tarkastuksessa *ei löydy syytä, kiinteistöhuollon esimies* vie asian eteenpäin

HUS – TOIMINTAOHJE JATKUU

3. Kiinteistöhuollon esimies, työsuojelu ja työterveyshuolto tuovat sisäympäristöongelman *sisäilma-asiantuntijoiden* ja HUS-Tilakeskuksen *kiinteistöpäällikön* tietoon.

4. HUS-Kiinteistöt Oy:n *sisäilma-asiantuntija* tekee kohdekäynnin, mukana voi olla työsuojeluvaltuutettu

5. Sisäympäristöongelma käsitellään kiinteistö- tai yksikkökohtaisessa *sisäympäristötyöryhmässä* jossa sovitaan korjaavista toimenpiteistä

HUS – TOIMINTAOHJE JATKUU

6. *HUS-Tilakeskus* pyytää tutkimustuloksista työterveyslääkärin terveydellisen merkityksen arvion
7. Yksikön esimies kutsuu koolle infotilaisuuden.
8. Henkilökunnalle tiedotetaan tutkimustuloksista, terveydellisen merkityksen arviosta (työterveyshuollon lausunto) ja korjaussuunnitelmista.

HUS-TOIMINTAOHJE JATKUU

- Henkilökunta
 - Esimies huolehtii tiedottamisesta henkilökunnalle
 - Ohjaa oireilevat työntekijät työterveyshuoltoon
- Ongelman pitkittyessä ja oireilun lisääntyessä,
 - Esimies tekee ilmoituksen työsuojeluun ja työterveyshuoltoon
- Tehdään suunnattu työpaikkakäynti yksikköön

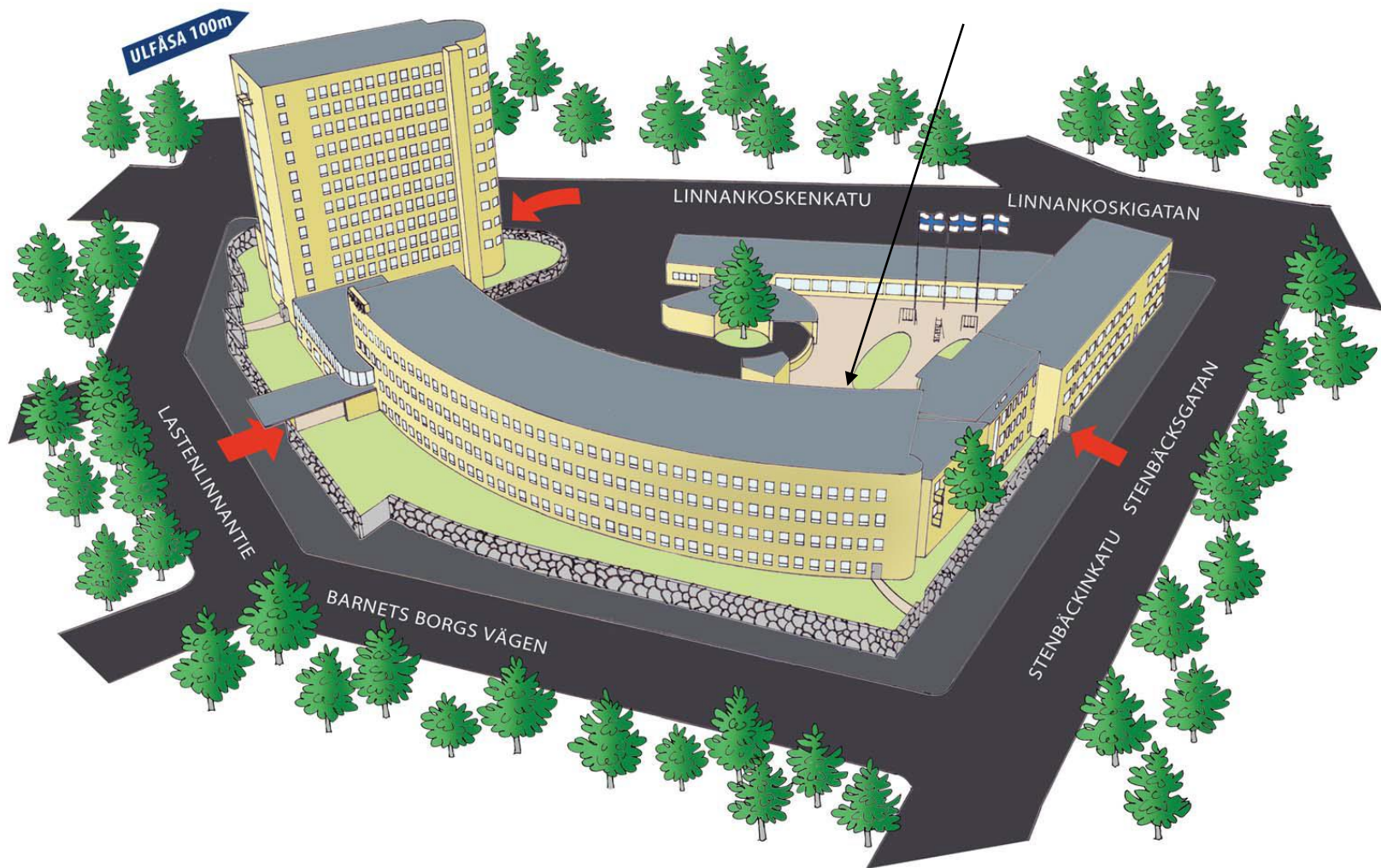
ENNALTAEHKÄISEVÄ TOIMINTA

- Riskien arviointi
 - Kemialliset ja biologiset vaaratekijät sekä ympäristöasiat (D)
- Merkitys korostuu,
 - tehdään työsuojelun toimesta joka neljäs vuosi
 - tarvittaessa useammin
 - yksikkö päivittää vuosittain
- Työpaikkakäynti
 - toteutetaan työterveyshuollon toimesta joka neljäs vuosi
 - suunnattuja käyntejä tarvittaessa useammin



Tapausselostus
Sisäympäristöongelma,
Fysioterapian yksikkö, 2009 -

LASTENLINNA, VALMISTUI 10/1948, LISÄRAKENNUS 1959





LASTENLINNAN FYSIOTERAPIA

- 2009 riskien arviointi (työsuojelu ja työterveyshuolto)
 - poikkeava haju sisääntuloaulassa, toimistotilat
 - kellarimainen haju tiloissa
 - kuntosali ja allasosasto tunkkainen ja pistävä haju
 - oireilukysely
 - tekninen tarkastus- > ilmanvaihdon säädöt
 - seinäntakaisen kosteusvaurion korjaaminen ja kuivatus



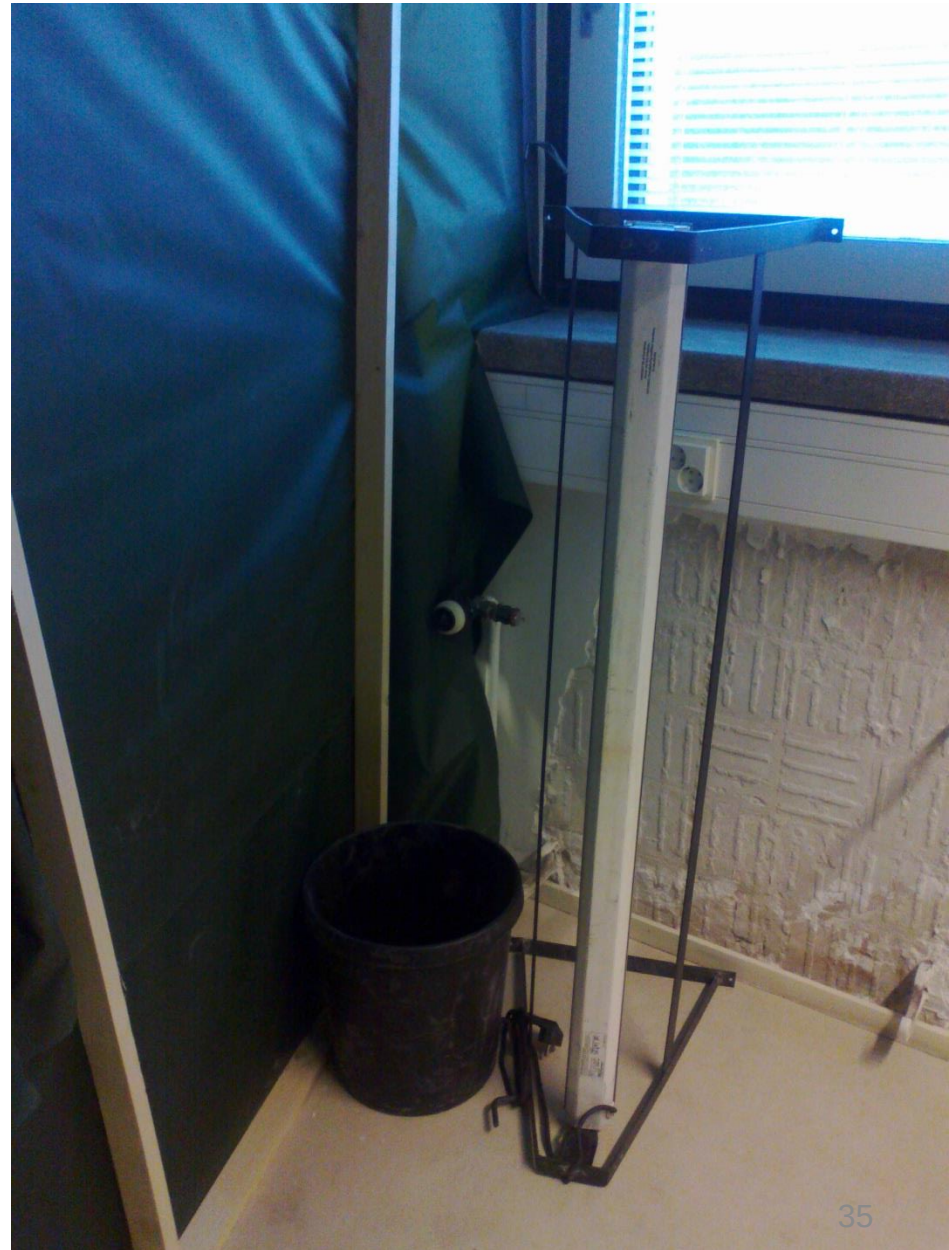
JATKUU...

- 2012 vesivahinko toimistotiloissa
- kosteusvaurio myös toisessa työtilassa, kattokaivon viemärin vuoto.
- 2012 ulkoseinämässä kosteutta (jumppasali)
- aoh:n huoneessa kosteusongelma, seinärakenteet, myös oh:n huoneessa hajuja.

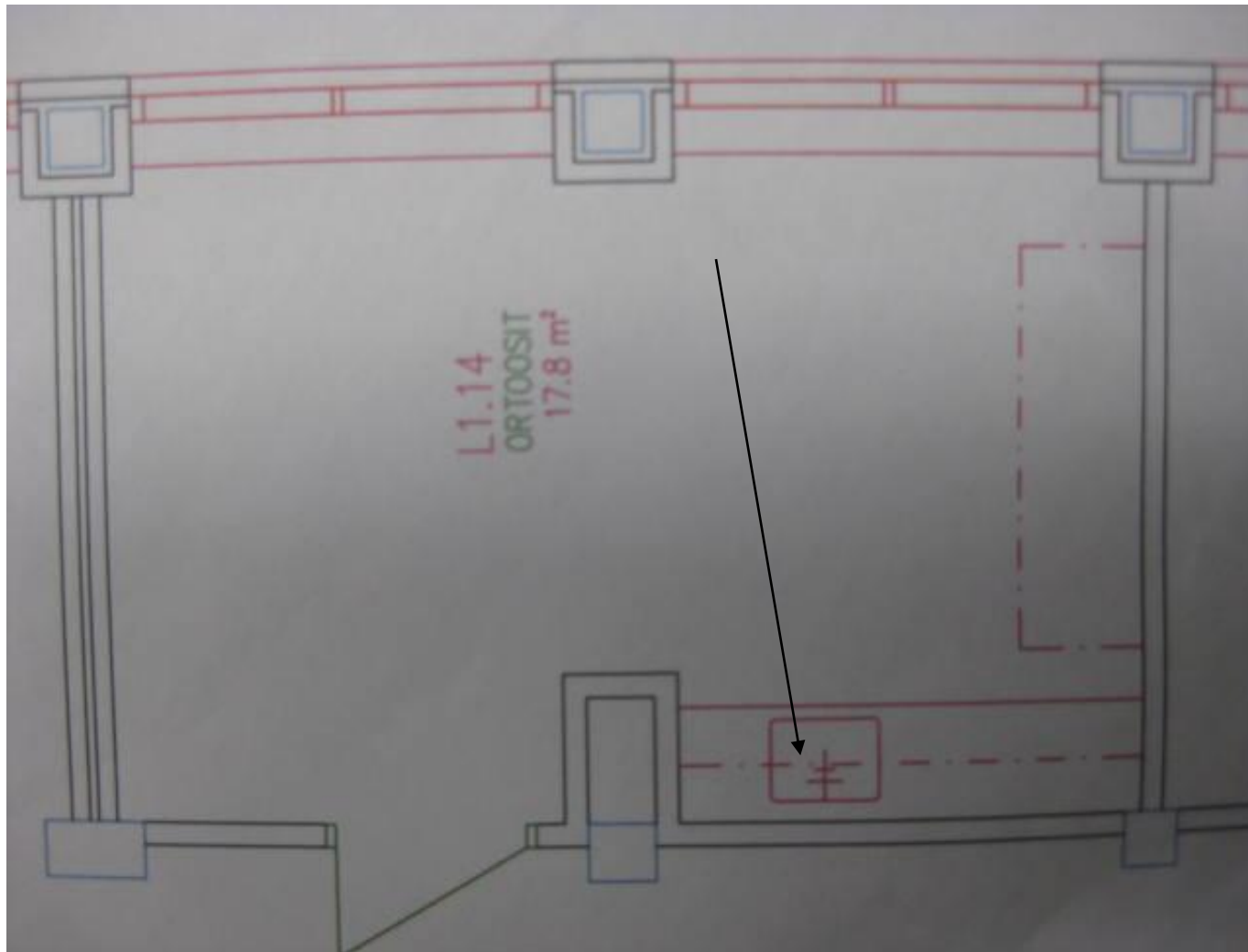


JATKUU..

- 2012 suunnattu sisäilmakäynti, kaikki tilat (ttl, tth, tsv, esimies)
- Työterveyshuollon suositukset;
 - ilmanvaihdon tarkistaminen
 - siivouksen laadun ja riittävyys tarkistaminen
 - ilmanpuhdistajat
 - väistötila, jos rakenteiden kuivatus pitkittyy



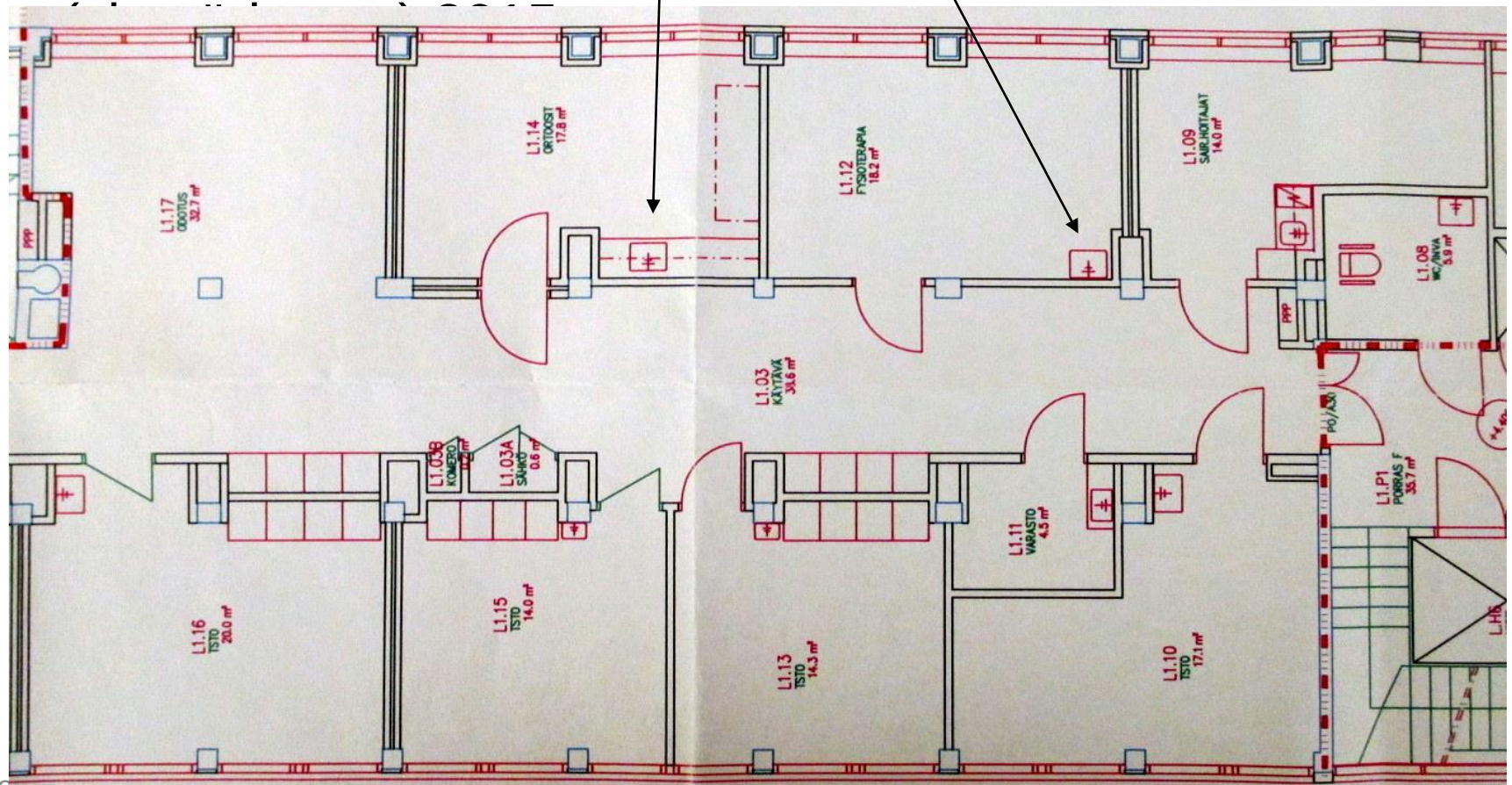
2013 ORTOOSIHUONEEN KOSTEUSVAURIO (VIEMÄRIVUOTO)





ORTOOSIHUONEEN JA VIEREISEN HUONEEN KOSTEUSVAURIO 2015

- Ortoosihuoneen ja viereisen huoneen kosteusvaurio





2016 TILANNE

- 3/2016 sisäympäristökokous
- jatkuva yskä
- allergia ja astmaärsytys
- toistuvia poskiontelotulehduksia
- niveloireita, silmien arkuutta
- poikkeuksellisen väsynyt
- oireet pahenee työviikon loppua kohden
- astmalääkityksellä olevat joutuneet käyttämään avaavia lääkkeitä
- - kaksi työntekijää haluaisi vaihtaa työpistettä kokonaan oireiden vuoksi

Kiinteistöhuolto toteaa:

- Puhdistimet on vaihdettu
- Tuloilman teho on heikko ja poistoilmanvaihto on tehokkaampi-korvausilmaa voi tulla rakenteista/viemäreistä ym.
- Tuloilmakone oli puoliteholla öisin- > nyt säädetty uudelleen ja toimivat samalla teholla yötä päivää
- Heinäkuun alussa koko Lastenlinnan tulo ja- ja poistoilmaventtiilit nuohotaan. Ilmamäärien mittaus tehdään kaikissa ft käytössä olevista huoneista.
- Sisäilma- asiantuntijan arvio
- LVI asiantuntijan konsultaatiota

...2016

Työterveyshuolto:

- Yhteydenotot ovat lisääntyneet erittäin paljon kesän jälkeen.
- 37 yhteydenottoa työterveyshuoltoon vuoden 2016 aikana tähän asti ja 18 henkilöä on ollut henkilökohtaisesti yhteydessä.
- Oireet ovat tyypillisiä ärsytysoireita. Osalla työntekijöistä on diagnosoitu astma vuosien aikana ja astmat myös pahentuneet.
- Osalla työntekijöistä on vakavia oireita, jotka ovat vaatineet jatkolähetteitä erikoissairaanhoidon. Näillä oireilla epäillään olevan yhteys sisäilmaoireiluun.
- Työterveyshuollon mukaan tilanne on vakava.

2016...

- HUS Tilakeskus ja HUS Kiinteistöt pitävät teknisen palaverin.
- Selvitetään korvaavia kirjaamistiloja (Johto)
- Vaikeasti oireilevien osalta työkyvyn tuki ohjelma
- Puhdistimia lisää kirjaamistilaan, sekä tarvittaviin muihin työtiloihin.
- Pintapölynäytteet kanavista ja pinnoilta.
- -> alapohjan tutkimukset, asian käsittely ollut myös kiinteistökohtaisessa sisäympäristötyöryhmässä



ASIAN ETENEMINEN

- Väistötilat (väliaikaiset)
- Uudet väistötilat tammikuussa 2017
- Väistötilojen remontointi ennen muuttoa
- Alipaineistukset
- Tulppaukset alapohjassa
- Lastenlinnasta on tehty kuntokartoitus ja investointiesitys on valmistunut.



LASTENLINNAA EI OLE SAATU MYYTYÄ, JOLLOIN ON TARVE KÄYNNISTÄÄ KORJAUSTOIMENPITEET HUS:N TOIMESTA.



UUSI LASTENSAIRAALA



21.11.2016

YHTEENVETO

- Rakennusten kunnossapito
- Huoltotoimenpiteet ajantasalla
- Käyttäjien rooli- huolehdittava tiloista ja ilmoitettava muutoksista
- Työterveyshuollon rooli- terveydellisen merkityksen arviointi
- Sisäympäristö- sekä sisäympäristöasiantuntijoiden rooli
- Yhdistetään tieto-taito- osaaminen

TURVALLINEN JA TERVEELLINEN TYÖYHTEISÖ!

PUHDASTA SISÄILMAA KAIKILLE!

